

plejelovens § 173. Dette kan blive nødvendigt, da der ved afholdelse af søforklaringer er forekommet tilfælde, hvor den person, der har afgivet forklaring, har været uvidende om vidnefritagelsesgrundene.

Stk. 2 nævner eksempler på de personer, som kan have retlige interesser at varetage ved søforklaringen, og som retten derfor skal underrette om retsmødet. Denne kreds af personer omfatter som anført f.eks. skibets ejere, ladningsejere, assurandører, selskabet hvor skibet er klasset m.v. Da der stilles krav om retlig interesse, vil f.eks. journalister ikke være omfattet af denne personkreds.

Da det for retten kan være vanskeligt at finde frem til f.eks. ejere af ladning eller andre, der kan have retlige interesser at varetage ved søforklaringen, jf. stk. 2, 3. pkt., pålægges det rederen at være behjælpelig med oplysninger om identiteten af disse personer.

Stk. 4 præciserer, at enhver, der har retlig interesse at varetage i sagen, har adgang til sagsakterne. Adgangen til sagsakterne gælder uanset, at den pågældende ikke er blevet underrettet jf. stk. 2, 3. pkt. En sådan beføjelse har hidtil været forbeholdt politimesteren, jf. retsplejelovens § 213, stk. 3.

Retten sikrer, at der ved adgangen til sagsakterne gives adgang til de oplysninger, der fremgår af begæringen samt andre oplysninger, der er tilgængelige for sagens interessenter. Den nævnte personkreds har endvidere mulighed for at være tilstede ved søforklaringen og stille spørgsmål. Retsplejelovens regler om procesledelse finder anvendelse.

Til § 478

Denne bestemmelse svarer med mindre tilpasninger til retsplejelovens § 213 a, der nu ophæves. Herved sker der en regelforenkling, idet de processuelle bestemmelser i retsplejeloven vedrørende søforklaring nu indgår i de øvrige regler om søforklaring i søloven.

På to punkter er der foretaget ændringer. For det første er der tilføjet en editionspligt, da Sølovsudvalget har fundet det hensigtsmæssigt, at retten tildeles mulighed for at pålægge pligt til at fremlægge dokumentation vedrørende skib eller ladning. For det andet afskaffes bestemmelsen om, at referatet af søforklaringen skal oplæses i retten. Der er søforklaringer, hvor dette ikke er nødvendigt. Der kan endvidere forekomme søforklaringer, hvor en oplæsning af referat vil være så omfangsrig, at det ikke er formålstjenligt. Referatet skal dog godkendes. De personer, der har afgivet søforklaring, skal således have lejlighed til at gøre sig bekendt med referatet af deres forklaring og

have mulighed for at gøre indsigelse imod dette, inden referatet endeligt godkendes.

Til § 479

Bestemmelsen svarer stort set til den hidtidige bestemmelse i sølovens § 478 om søforklaring ved sammenstød. Som en konsekvens af ophævelsen af kap. 19 a i retsplejeloven, er der i stk. 3-5 indsat bestemmelser, der svarer til retsplejelovens § 213 b.

Bestemmelsen omfatter, som efter den hidtidige lov, også uegentlige sammenstød, jf. sølovens §163. Ligeledes opretholdes princippet om, at søforklaringen så vidt muligt skal afholdes for begge skibe samtidig. Hermed sikres, at det ene skib ikke får mulighed for at indrette sin forklaring efter de oplysninger, der er fremkommet ved det andet skibs søforklaring. Retten kan derfor udsætte afholdelse af søforklaringen for det ene skib. Det skal tydeligt fremgå af begæring om søforklaring, jf. § 473, at søforklaring ønskes, uanset om søforklaring ikke kan afholdes for begge skibe.

I visse situationer kan det således, uanset der ikke afholdes søforklaring for begge skibe, være nødvendigt at afholde søforklaring kun for det ene skib f.eks. ved alvorlige personskader, hvor hensynet til skibets reder må vige for det offentlices ønske om at få afholdt en søforklaring. I lighed med den nuværende lov foreslås derfor, at søforklaringen alligevel kan afholdes, hvis det begæres af Søfartsstyrelsen. I modsætning til den nuværende lov medfører begæringen ikke automatisk, at søforklaring skal afholdes. Retten skal – i lighed med de andre tilfælde, hvor søforklaring begæres afholdt – vurdere, hvorvidt dette særlige bevisinstitut skal benyttes. I tilfældet, hvor der f.eks. er sket personskade, vil en sådan begæring kun yderst sjældent blive afvist.

Stk. 2 opretholder den såkaldte antidiskriminationsregel. Hvis sammenstødet er foregået mellem et dansk og et udenlandsk registreret skib, og der ikke afgives søforklaring for det udenlandske skib, kan der ikke afholdes søforklaring for det danske skib, medmindre det danske skibs reder eller Søfartsstyrelsen ønsker det.

Stk. 3 om dørlukning gælder både, når søforklaring ikke afholdes for det ene skib, og når søforklaringen ikke kan afholdes samtidig for begge skibe. Henvisningen til retsplejelovens regler om dørlukning sigter navnlig på §§ 29 c – 29 e og 32 b, stk. 1.

Til § 480

Under de hidtidige regler med obligatorisk søforklaring har hver part båret sine egne omkostninger. Med det nye fakultative instrument, har Sølovsudval-